

HOOFDSTUK 3

GALATEN 2:1-16

Op grond van een openbaring

Paulus ging pas na drie jaar naar Jeruzalem.

Daar bleef hij slechts vijftien dagen om aan Petrus zijn verhaal te vertellen.

Oftewel: Petrus heeft van Paulus gehoord, wat Paulus' roeping en bediening was.

Van de andere 11 apostelen heeft Paulus alleen Jakobus nog even gezien.

En dan zegt Paulus in Galaten 2:1:

“Vervolgens ging ik, na verloop van veertien jaar, weer omhoog naar Jeruzalem, met Barnabas, en ik nam ook Titus mee ...”

De Bijbelteksten komen van Interlineair Scripture Analyzer (ISA) en Geschriften (GES), tenzij anders vermeld. Andere vertalingen: Statenvertaling (SV1977), Herziene Statenvertaling (HSV), NBG-vertaling (NBG51) en SchriftWoord (SW).

Dus hij zegt eerst: ‘Ik ben pas na drie jaar naar Jeruzalem geweest en toen heb ik Petrus bijgepraat in een dag of vijftien.’ En nu zegt hij: ‘Vervolgens ging ik, na verloop van veertien jaar ...’.

Ik zou zeggen: *pas* na veertien jaar ging ik weer naar Jeruzalem.

Als Paulus nu gewoon dezelfde roeping, dezelfde bediening had als de twaalf, dan is dat, wat hij hier beschrijft, volstrekt onlogisch.

Waarom ging hij *pas na drie jaar* naar Petrus?

Waarom verbleef hij daar *maar vijftien dagen*?

Waarom sloot hij zich niet gewoon aan bij hen?

Paulus ging na verloop van veertien jaar weer naar Jeruzalem, het ‘epicentrum’ van de besnijdenis en de stad van de grote Koning, om het zo maar te zeggen.

Als het koninkrijk gevestigd wordt, dan is *dát* de plek waar je moet zijn ... maar Paulus bleef er ver vandaan en hij neemt er afstand van in tijd en in ruimte.

Dat moet wel duidelijk zijn, als je deze verzen in Galaten gelezen hebt.

Waarom leg ik daar zo de nadruk op?

Het is zo onbekend.

Meestal worden alle apostelen op één hoop geveegd en alles wat ze geschreven hebben is dan ‘voor ons bestemd’.

Dat wordt allemaal gelezen als: ‘dat is ook voor ons’, maar dat is *niet* zo.

Paulus zegt heel specifiek dat hij “een bediening heeft onder de natiën”.

En de twaalf hadden heel specifiek “een bediening voor de besnijdenis”, voor het uitverkoren volk, het Joodse volk: Israël, zogezegd.

Paulus ging pas na een verloop van veertien jaar weer op naar Jeruzalem.

Dat doet hij samen met Barnabas en hij neemt ook Titus mee.

Hij had geen erkenning nodig van de twaalf.

Barnabas was overigens wel een Jood, een Cypriotische Jood, lees je in Handelingen 4.

Titus was een Griek, dat lees je in Galaten 2:3.

En dat is belangrijk, want Titus was een heiden, iemand uit de natiën en Paulus nam hem mee.

Galaten 2:2:

“... en ik (letterlijk: ik echter), ging omhoog, op grond van een onthulling. En ik legde aan hen het goede bericht voor, dat ik in de natiën proclameer, afzonderlijk echter aan hen, die in aanzien waren, opdat ik niet voor niets aan het rennen ben, of liep.”

Nu even goed opletten wat Paulus zegt.

Hij zegt: ‘ik *echter*’ – dat staat in de grondtekst – ‘ging op, omhoog, naar aanleiding van een openbaring.’

Als je in Handelingen 15 de geschiedenis leest waarover dit gaat, dan zou je de indruk krijgen dat aan Paulus door anderen gevraagd is om naar Jeruzalem te komen.

Maar Paulus zegt hier: ‘ik ging op grond van een openbaring’.

Hij ging omdat de Heer Zelf hem daar naartoe had gestuurd.

Een vraagstuk

Handelingen 15 gaat over een apostelvergadering.

“De vergadering te Jeruzalem” is meestal wat erboven staat – het ‘apostel-convenant’.

Daar kwamen alle apostelen bij elkaar over de vraag: Hoe zit het met de gelovigen uit de natiën? Moeten die ook de wet onderhouden?

Dat is precies waar de Galaten-brief over gaat en daarom is Handelingen 15 een belangrijk hoofdstuk.

Paulus haalt niet voor niets aan in Galaten 2, dat hij na veertien jaar naar Jeruzalem ging en Titus, een Griek, een heiden, met zich meenam.

Handelingen 15:1-2:

“En sommigen komen omlaag vanaf Judea, en zij onderwezen aan de broeders: In het geval dat jullie niet besneden worden, naar het gebruik van Mozes, kunnen jullie niet gered worden. En er komt niet weinig commotie en kwestie bij Paulus en Barnabbas met hen, en zij verordenen Paulus en Barnabbas, en nog enige anderen van hen, omhoog te gaan naar de afgevaardigden en oudsten in Jeruzalem, aangaande dit vraagstuk.”

Een kwestie is een vraagstuk.

We hebben een kwestie: wat gaan we doen?

Als je dit leest, zou je kunnen zeggen: ‘Paulus werd naar Jeruzalem gehaald.’

Maar hij geeft zelf aan in Galaten 2 dat hij ging op grond van een openbaring; omdat de Heer zei dat hij daar naartoe moest en niet omdat mensen dat zeiden.

Handelingen 15:4-5:

“En ze komen aan in Jeruzalem, en zij worden ontvangen door de uitgeroepen vergadering”, ‘ekklesia’ is dat Griekse woord, “en de afgevaardigden” – de apostelen – “en de oudsten. En zij informeren hen over alles, wat God met hen doet. Maar er staan sommigen op vanuit de groepering van de Farizeeën, die geloofd hebben, en zij zeggen, dat het bindend is om hen te besnijden en bovendien hen opdracht te geven om de wet van Mozes te bewaren.”

Sommigen vanuit de groepering van de Farizeeën zeggen dat heidenen zich moeten laten besnijden, dat hen opdracht moet worden gegeven om de wet van Mozes te bewaren.

Hierover gaat het ook in de Galaten-brief.

In Handelingen 15 wordt zelfs aangegeven: “In het geval dat jullie niet besneden worden, naar het gebruik van Mozes, kunnen jullie *niet gered* worden.”

En daarop volgt dan veel commotie, er komt een heftige discussie.

Door de genade van de Heer

Petrus staat op, de man waar het over ging in Galaten 1, maar ook in Galaten 2.

Handelingen 15:7-11:

“En er komt veel kwestie, en Petrus staat op en hij zei tot hen: Mannen, broeders, jullie zijn op de hoogte, dat God, vanaf de dagen van de begintijd, onder jullie uitkiest, dat door mijn mond de natiën het woord van het goede bericht horen en geloven.”

Refererend aan de kwestie met Cornelius, in Handelingen 10.

“En God, de Kenner van het hart, getuigt van hen en Hij geeft aan hen de heilige geest, zoals ook aan ons ...”

Dus God gaf Zijn geest aan de natiën, dat was intussen wel duidelijk geworden; niet slechts aan dat uitverkoren volk.

“... en Hij maakt in niets onderscheid tussen ons en hen ...”

Dit is zomaar een zinnetje, maar het zijn schokkende woorden geweest in die tijd.

“... en Hij reinigt door het geloof hun hart. Nu dan, waarom beproeven jullie God door een juk op de nek van de leerlingen te plaatsen, dat noch onze vaders, noch wij sterk genoeg zijn om te dragen?

Maar door de genade van de Heer Jezus geloven wij, gered te worden op een wijze zoals ook zij.”

Deze kwestie moet echt heel wat geweest zijn in die tijd.

Wij leven inmiddels 2000 jaar verder, maar voor iemand als Petrus ...?!

Hij had een opvoeding genoten, hij was met de Heer onderweg geweest en had gezien wat de Heer gedaan had.

Hij had met de papepel ingegoten gekregen: Israël was het uitverkoren volk.

God zou via de Messias van Israël Zijn koninkrijk oprichten en in Jeruzalem zou het allemaal gebeuren.

En, via Israël, zouden uiteindelijk de natiën gezegend gaan worden.

Maar nu zegt deze Petrus: “God, de Kenner van het hart, getuigt van hen, en Hij geeft aan hen de heilige geest, zoals ook aan ons, en Hij maakt in niets onderscheid tussen ons en hen, en Hij reinigt door het geloof hun hart.”

En dan volgt zijn conclusie: “Waarom beproeven jullie God door een juk op de nek van de leerlingen te plaatsen, dat noch onze vaders, noch wij sterk genoeg zijn om te dragen?”

Het woord ‘leerlingen’ is een letterlijke vertaling.

In de NBG- of Statenvertaling lees je daar het woord ‘discipelen’. Een discipel is toch wel meer dan een leerling, want de discipelen van de Heer Jezus waren niet alleen leerlingen van Hem, maar ze volgden Hem ook.

Het waren niet slechts leerlingen, maar tevens volgers.

Dat woord heeft dus een veel bredere toepassing, maar hier gaat het gewoon over ‘leerlingen uit de natiën’, leerlingen van Paulus; zij die door Paulus onderwezen waren.

Dus Petrus zegt: de wet dat is een juk, dat noch wij, noch onze vaders hebben kunnen dragen.

Maar *door de genade van de Heer Jezus*, geloven wij, Joden, gered te worden op een wijze zoals ook zij, natiën.

Gered, door geloof

Paulus ging, op grond van een onthulling, na veertien jaar weer naar Jeruzalem.

“En ik legde”, zegt hij, “aan hen het goede bericht voor, het evangelie, dat ik in de natiën proclameer ...”.

En dan zegt hij: “... afzonderlijk echter aan hen, die in aanzien waren, opdat ik niet voor niets aan het rennen ben, of liep.”

Hen, die in aanzien waren, noemt Paulus in hetzelfde hoofdstuk. Dat zijn: Jakobus, Petrus en Johannes (in de volgorde waarin hij hen noemt).

Paulus legde afzonderlijk aan hen het evangelie voor dat hij in, of onder, de natiën proclameerde en dat deed hij op die wijze om hen te winnen, niet om toestemming te krijgen van hen. En Paulus' poging om 'hen die in aanzien waren' te winnen, heeft succes gehad, want je leest in Handelingen 15 dat hij bijval krijgt van Petrus.

Later, na Petrus, is het ook Jakobus die opstaat en waarvan Paulus bijval krijgt.

Jakobus zegt dat "God eerst een volk verzamelt uit de natiën voor Zijn naam en dan pas de vervallen hut van David weer gaat oprichten".

Petrus en Jakobus vielen hem bij op het moment van die apostelvergadering, waar de kwestie 'Moeten de natiën ook de wet onderhouden?' besproken werd.

Moeten de heidenen zich laten besnijden of niet?

De conclusie in Handelingen 15 is: nee, absoluut niet.

Want moesten de Joden een juk op gaan leggen aan de natiën, dat zij en hun vaders niet eens hebben kunnen dragen?

Nee, de natiën worden *door geloof gered* en "wij geloven nu, dat wij op dezelfde wijze behouden worden, gelijk als zij".

'Tot slaaf degraderen'

En dan komen we bij Titus, Galaten 2:3:

"Maar zelfs Titus, die bij mij is, die een Griek is, wordt niet gedwongen zich te laten besnijden ..."

Paulus neemt Titus mee naar Jeruzalem, een heiden, als een soort van test.

En Titus wordt niet gedwongen zich te laten besnijden.

Maar als Paulus nou Titus meeneemt naar Jeruzalem, en Titus hoeft, als heiden, niet te worden besneden, hoe kan het dan dat die Judaïsten, die in de gemeente van Galatië waren gekomen, daar konden prediken dat de heidenen wél moesten worden besneden?

Dus Titus wordt hier opgevoerd, opgedragen als voorbeeld. Paulus draagt het voorbeeld van Titus aan, als bewijs van: ik ben met Titus naar Jeruzalem gegaan en hij werd niet gedwongen zich te laten besnijden.

Hoe kunnen dan die predikers onder jullie beweren, dat gelovigen uit de natiën zich wel moeten laten besnijden en zij wel die wet moeten onderhouden?

Galaten 2:4:

“... en dat vanwege de onopgemerkt binnengebrachte pseudo-broeders, die erbij waren binnengekomen, om onze vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, te bespioneren, om ons tot slaaf te degraderen.”

Paulus nam Titus mee naar Jeruzalem en liet hem expres, per se, niet besnijden.

Hij deed dat vanwege de valse broeders, de ‘pseudobroeders’ die daar aanwezig waren, in Handelingen 15.

Het woord ‘pseudo’ betekent: namaak, niet echt, maar het lijkt erop, dus het is nog *tricky* ook.

Namaakbroeders ...

Het gaat hier over Judaïsten die gekomen waren om de vrijheid, die zij in Christus Jezus hebben, te bespioneren.

“Om hen tot slavernij te brengen”, zeggen de meeste vertalingen.

Maar het is nog erger.

Het Griekse woord ‘*kata*’, heeft te maken met een neerwaartse beweging: neerdrukken.

Dus daar waar de natiën onder de wet worden gebracht, daar worden zij “tot slaaf gedegradeerd”, zegt Paulus hier en dat wilden die valse broeders.

De waarheid van het evangelie

Galaten 2:5: “Wij simuleren voor hen zelfs geen uur met onderschikking, opdat de waarheid van het goede bericht voortdurend bij jullie zou blijven.”

Paulus was soms ‘voor de Joden als een Jood en voor de Grieken als een Griek’.

Dat maakte hem niet uit, dan paste hij zich aan.

Hij had heel zijn leven als Jood geleefd, dus hij zal er niet veel moeite mee hebben gehad.

En om de Joden te winnen, leefde hij soms nog als een Jood.

Toen hij Timoteüs meenam, liet hij hem besnijden.

Dat deed hij met het doel hen te winnen, niet omdat dat moest.

Maar op het moment dat er onder de natiën gezegd wordt ‘dat zij zich *moeten* laten besnijden’, dan liggen de verhoudingen heel anders.

Dan zijn de motieven anders.

Paulus deed niet eens alsof hij hen tegemoetkwam en dan zegt hij: ‘Ik heb Titus meegenomen, maar hij werd niet gedwongen zich te laten besnijden.’

De gelovigen uit de natiën werden door de Judaïsten voorgehouden dat ze zich moesten laten besnijden, maar Paulus zegt van: ‘Nee, dat is niet relevant.’

Het ging er Paulus om dat de waarheid van het evangelie voortdurend bij de natiën zou blijven.

Twee evangelies

Galaten 2:6: “Maar wat hen betreft, die in zeker aanzien waren – wat zij eens waren is voor mij van geen enkel belang, God ziet de persoon niet aan – aan mij gaven zij, die in aanzien zijn, niets te rade.”

God ziet de persoon niet aan, Hij “ziet het gezicht niet aan”, staat er letterlijk in de grondtekst.

Zij, die in zeker aanzien waren, waren de discipelen ... en wat was Paulus toen? Een Farizeeër of een vervolger van de gemeente.

Je zou ook nog kunnen zeggen: ‘Zij waren eerst vissers en Paulus was een schriftgeleerde.’

Ik denk echter dat het hier gaat over hoe de discipelen tot de intimi van Jezus Zelf behoorden.

“... wat hen betreft, die in zeker aanzien waren” – ik sla de tussenzin even over – “aan mij gaven zij niets te rade.”

Zij gaven Paulus geen raad.

In Galaten 1:16-18 las je dan ook eerder: “... opdat ik het goede bericht van Hem onder de natiën zou brengen, ging ik niet onmiddellijk te rade bij vlees en bloed; *ook ging ik niet op naar Jeruzalem naar hen, die vóór mij afgevaardigden waren*, maar ik vertrok naar Arabië, en vandaar keerde ik weer terug naar Damascus. Vervolgens, na drie jaar, ging ik op naar Jeruzalem, om mijn geschiedenis aan Kefas te vertellen ...”.

Nadat Paulus vijftien dagen bij Kefas verbleef, is hij pas na veertien jaar weer naar Jeruzalem gegaan.

Dit weerspiegelt de afstand tot de twaalf.

Paulus heeft zijn bediening, zijn roeping ontvangen van Christus en hij is niet te rade gegaan bij de discipelen in niets.

Aan hem gaven zij die in aanzien waren geen advies.

“Maar integendeel ...”, zegt hij dan in Galaten 2:7, het *tegenovergestelde* dus.

Galaten 2:7-9:

“Maar integendeel: wanneer zij weten, dat aan mij *het goede bericht van de voorhuid* toevertrouwd is, zoals aan Petrus dat van de besnijdenis – want Hij, die in Petrus inwerkt voor de afvaardiging van de besnijdenis, werkt ook in, in mij, voor de natiën – en wanneer zij de genade weten, die aan mij gegeven wordt, geven Jakobus, Kefas (dat is Petrus ^{Joh.1:43}) en Johannes, die steunpilaren schijnen te zijn, aan mij en Barnabas de rechterhand van gemeenschap ...”

Conclusie (Galaten 2:9b): “... wij, inderdaad, voor de natiën, en zij voor de besnijdenis.”

Galaten 2, vers 6: “... aan mij gaven zij, die in aanzien zijn, niets te rade.”

Galaten 2:7-9 is een lange zin, laten we daar even op inzoomen.

“Integendeel”, zegt Paulus, “wanneer zij weten, dat aan mij *het goede bericht* ...”.

Dat ‘goede bericht’ is het Griekse woord ‘*euangelion*’, ook wel ‘evangelie’.

Als je daar een voorkeur voor hebt, lees je gewoon elke keer als er ‘goed bericht’ staat ‘evangelie’.

“... wanneer zij weten”, letterlijk staat daar: “waarnemende”, “wanneer zij waarnemen, dat aan mij *het goede bericht van de voorhuid* toevertrouwd is, zoals aan Petrus dat van de besnijdenis ...”

En je las ook: “toen gaven zij mij en Barnabas de rechterhand”.

Dus wat er gebeurt, is dat in ieder geval de drie die in aanzien waren – Jakobus, Petrus en Johannes – hen de hand hebben geschud en dat er overeenstemming was over wat Paulus nu naar voren gaat brengen.

En waar ze overeenstemming over hebben, is dat aan Paulus “het evangelie van de voorhuid” toevertrouwd is.

‘De voorhuid’, dat zijn de natiën.

En ‘de besnijdenis’, dat is het Joodse volk, om het zo te zeggen.

En nu had Paulus in Galaten 1:8 gezegd (letterlijk): “Maar ook al zouden wij, of een boodschapper uit de hemel, aan jullie een goed bericht brengen, naast dat wat wij als goed bericht aan jullie brengen, laat hij in de ban zijn!”

In de NBG-vertaling staat er: “Maar ook al zouden wij, of een engel uit de hemel, [u] een evangelie verkondigen, afwijkend van hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt!”

Dus daar zijn we dan meteen klaar mee.

Het gaat hier om het volk dat op grond van *religie* of *godsdienstige rituelen* besneden werd.

Paulus had een bediening onder de natiën, zoals Petrus en de andere apostelen dat evangelie, dat “goede bericht van de besnijdenis”.

Als ik even de NBG erbij pak, dan staat er in Galaten 2:7:

“Maar integendeel: toen zij zagen, dat mij de prediking van het evangelie *aan* de onbesnedenen toevertrouwd was, gelijk aan Petrus die *aan* de besnedenen ...”.

Wat hier twee keer staat, is het woordje ‘aan’ en dat suggereert dat het slechts zou gaan om een doelgroep.

Dus: ik, Paulus, ga naar de natiën en Petrus en de andere apostelen, hebben een boodschap *áan* de besnijdenis.

Maar het staat er veel sterker.

Het is “het goede bericht *ván* de voorhuid”.

Hier staat letterlijk “van de”, dat is veel sterker dan slechts “aan de”.

Dat betekent dat er verschillen in die boodschappen zitten, zoals we in Galaten 1 lezen.

Het is goed om die verschillen te onderkennen, maar het is eveneens goed om duidelijk te hebben dat daar ook overeenkomsten zijn.

Als je 1 Korinthe 15:3-4 leest, zegt Paulus (NBG-vertaling):

“Want *vóór* alle dingen heb ik u overgegeven, hetgeen ik zelf ontvangen heb: Christus is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften, en Hij is begraven en ten derden dage opgewekt, naar de Schriften ...”.

En in vers 11 van datzelfde hoofdstuk zegt hij dan: “Daarom dan, ik of zij, *zó* prediken wij, en *zó* zijt gij tot het geloof gekomen.”

“... ik of zij ...”

‘Zij’, dat zijn de twaalf.

‘Ik’, dat is Paulus.

Zó prediken wij dat: Christus is gestorven voor onze zonden, naar de Schriften, en Hij is begraven en ten derden dage opgewekt, naar de Schriften.

Dat is de overeenkomst, dat is de basis, het fundament van de beide evangelies.

Het “evangelie van de besnijdenis” is een boodschap aan de besnijdenis, dat – wanneer zij zich zouden bezinnen en bekeren – de Messias zou terugkomen en Zijn koninkrijk zou vestigen. Maar Paulus had “een evangelie van de voorhuid”, dat hij predikte onder de natiën en dat stond helemaal los van rituelen, van werken, van wet, enzovoorts.

Het evangelie van de besnijdenis

In het boek Handelingen geeft Petrus een mooie samenvatting van “het evangelie van de besnijdenis”.

Hij spreekt daar tot zijn Joodse volksgenoten, naar aanleiding van een verlamde man, die genezen wordt bij de Schone Poort. De verlamde man wordt opgericht, ‘hij komt op zijn voeten te staan’, als uitbeelding van het volk Israël, dat in de toekomst de poort van het koninkrijk zal ingaan.

En dan zegt Petrus in Handelingen 3:19-21:

“Bezin je dan en keer om, opdat jullie zonden uitgewist worden, zodat er perioden van verfrissing zullen komen van het aangezicht van de Heer, en dat Hij de Christus” – vanuit het Hebreeuws de Messias – “die voor jullie voorbestemd is, Jezus, zal afvaardigen, die de hemel moet ontvangen, tot op de tijden van het herstel van alle dingen, waarvan God spreekt door de mond van Zijn heilige profeten, die vanaf de aeon¹ zijn.”

Dit is de prediking van Petrus aan Israël, zodat er perioden van verfrissing zullen komen, van het aangezicht van de Heer.

Het refereert allemaal aan de oudtestamentische profetieën. Zijn plaats was nu in de hemel en daar blijft Hij, tot op de tijden van het herstel van alle dingen.

In Handelingen 1 vragen de twaalf dan ook aan Jezus: “Heer, herstelt U in deze tijd het koninkrijk voor Israël?”

Daar gaat het over.

Dit was in Handelingen nog de prediking aan Israël, maar deze boodschap is nu, om het zo te zeggen, ‘over de datum’.

Het is het evangelie van de besnijdenis en dat is niet wat in deze tijd gepredikt wordt.

In deze tijd verzamelt God een volk uit de natiën voor Zijn Naam. En wanneer dát voltooid is, dan wordt dit evangelie van de besnijdenis weer actueel.

Want Hij zal inderdaad uit de hemel terugkomen, wanneer heel Israël zich bekeert en dan zal “gans Israël zalig worden” of “gered worden”. Rom.11:26

Hij zal Zijn voeten zetten op de Olijfberg.

Dit was wat de twaalf predikten.

Op dat moment werd ook Paulus geroepen, hij had echt een *update* ontvangen en kwam vertellen dat Israël terzijde werd gesteld.

Beide evangeliën werden op dat moment nog naast elkaar verkondigd en gepredikt.

Dat zal best wel schokkend geweest zijn en dat heeft, kun je wel zeggen, voor de nodige verwarring gezorgd.

Dat lees je onder andere in Handelingen en in de Galaten-brief.

Het evangelie van de voorhuid

God heeft een verborgen plan dat van alle aeonen (tijdperken) verborgen is geweest, namelijk dat Hij uit de natiën een volk gaat verzamelen voor Zijn Naam door middel van de verkondiging van “het evangelie van de voorhuid”.

Maar wat is dan dat “evangelie van de voorhuid”?

Het antwoord op die vraag vinden we terug in de brieven van Paulus, want hij is de apostel, de leraar van de natiën.

Bijvoorbeeld in Kolossenzen 1:24-27:

“... Christus, voor Zijn lichaam, dat is de uitgeroepen vergadering. Haar bediende werd ik naar het beheer van God, dat aan mij gegeven wordt voor jullie, om het woord van God compleet te maken, het geheim, dat aeonen en generaties lang verhuld is geweest, maar nu aan Zijn heiligen openbaar gemaakt werd. Aan hen wil God bekendmaken, wat de rijkdom van de heerlijkheid van dit geheim is onder de natiën: Christus onder jullie, de hoop van de heerlijkheid.”

Het evangelie van de besnijdenis zal in de toekomst weer actueel worden.

In de tijd daartussen is dat wat Paulus in zijn brieven naar voren brengt leidend.

Hij zegt: “haar bediende werd ik” – de bediende van de ekklesia – “naar het beheer (of ‘de huishouding’) van God, dat aan mij gegeven wordt voor jullie, om het woord van God compleet te maken ...”.

Het geheim is verborgen gebleven totdat Paulus het mocht onthullen.

Het is een verborgenheid die aeonen en generaties lang verhuld is geweest, maar nu aan de heiligen openbaar werd gemaakt.

Paulus maakt *de rijkdom van de heerlijkheid* van het geheim, dat is onder de natiën, bekend.

“*Christus* onder jullie, de hoop van de heerlijkheid.”

De verborgenheid die Paulus bekendmaakte, was niet dat wat Petrus predikte, dat van: kom tot berouw en bekering en dan zal Christus terugkeren vanuit de hemel en alles herstellen waarvan de profeten gesproken hebben: het koninkrijk zal aanbreken en de Zoon van David zal “de vervallen hut van David” oprichten.

Zijn evangelie gaat niet over “de Messias op de troon in

Jeruzalem”, maar handelt over “Christus, in verborgenheid, onder de natiën”.

Uit de natiën zou God Zich een volk verzamelen voor Zijn naam, in die tussentijd, in verborgenheid, en dát was tot dan toe geheim gebleven, verborgen.

Dat is het evangelie van de voorhuid.

Het evangelie van de genade van God

We blijven nog even bij Galaten 2:7-8:

“Maar integendeel: wanneer zij weten, dat aan mij het goede bericht van de voorhuid toevertrouwd is, zoals aan Petrus dat van de besnijdenis – want Hij, die in Petrus inwerkt voor de afvaardiging van de besnijdenis” – hier weer ‘van de’ – “werkt ook in, in mij, voor de natiën ...”

Letterlijk staat er: “tot in de natiën”, dat betekent nogal wat meer dan dat Paulus een boodschap had vóór de natiën.

Nee, hij was apostel tot in de natiën.

Zijn boodschap en apostelschap was ‘heidens’, dat klinkt wat raar in onze oren, maar: niet Joods.

Paulus was ‘een heidense apostel’, om het zo te zeggen.

Hij verklaart een paar keer van: “Ik ben een Jood, Hebreëer uit de Hebreëën, als iemand reden heeft om in het vlees te roemen, dan ben ik het. Maar dat heb ik allemaal schade en drek geacht.”

En toen het erop aankwam in Handelingen, beriep Paulus zich op de keizer, als Romein.

Hij had ‘een dubbel paspoort’ en als apostel of afgevaardigde was hij een heidense apostel, met een boodschap tot in de natiën.

Galaten 2:9 vervolgt:

“... en wanneer zij de genade weten, die aan mij gegeven wordt, geven Jakobus, Kefas en Johannes, die steunpilaren schijnen te zijn, aan mij en Barnabas de rechterhand van gemeenschap: wij, inderdaad, voor de natiën, en zij voor de besnijdenis.”

Ook hier wordt het in de grondtekst sterker uitgedrukt: niet slechts ‘voor’ de natiën, maar ‘tot in’. Jakobus, Petrus en Johannes waren steunpilaren voor de besnijdenis.

Paulus erkent hen – hij geeft ze de positie die ze toekomt, die hen door de Heer gegeven is – en zij erkennen hem eveneens.

Er was overeenstemming over de overeenkomst, maar ook over de verschillen.

Dus ze gaven elkaar de rechterhand van gemeenschap.

Zij wisten van de genade, die aan Paulus gegeven werd.

De genade die Paulus ontvangen had, was het evangelie van de voorhuid.

Hij had verschillende manieren om dat evangelie onder woorden te brengen.

In Handelingen 20:24 noemt hij het evangelie dat hij mocht verkondigen “het evangelie van de genade van God”.

Letterlijk staat daar:

“Ik houd er geen enkele rekening mee, noch maak ik mijn ziel kostbaar voor mijzelf, totdat ik mijn loopbaan tot volmaaktheid zal brengen en de bediening die ik van de Here Jezus in ontvangst nam, om het evangelie van de genade van de God te betuigen.”

Een verschuiving

En dan volgt er een opmerkelijk vers in Galaten 2:10, waar staat:

“Alleen moesten wij ons de armen blijven herinneren, waarvoor ik mij ook beijver om dit te doen.”

Dus ze hadden overeenstemming over het evangelie van de voorhuid en het evangelie van de besnijdenis en dan zegt Paulus dat ze zich de armen moesten blijven herinneren, waarvoor hij zich ook beijverde.

Dit lijkt zomaar een versje tussendoor en daarom is het juist wel leuk om te zien waarom dit nu gezegd wordt.

Het is best wel opvallend dat Paulus zich onder de natiën, waar hij zijn bediening had, inzette om geld op te halen voor de

gemeente in Jeruzalem.

Ik wil je graag twee voorbeelden laten zien.

Het eerste voorbeeld staat in Romeinen 15:26.

“... want Macedonië en Achaje” – dat is onder de natiën: Griekenland – “hebben een welbehagen om een zekere bijdrage te geven voor de armen onder de heiligen, die in Jeruzalem zijn.”

Dat gaat over een collecte voor de armen onder de heiligen, dus de ekklesia, de gemeente in Jeruzalem.

Het tweede voorbeeld staat in 1 Korinthe 16:1-2:

“En wat betreft de inzameling voor de heiligen, doe het zó, zoals ik het aan de uitgeroepen vergaderingen van Galatië voorschrijf: laat ieder van jullie op één van de sabbatten iets, waarin je voorspoedig gemaakt wordt, terzijde plaatsen, om dat op te sparen, zodat er geen inzamelingen plaatsvinden wanneer ik kom.”

Paulus dacht mogelijk: laten ze dat van tevoren wekelijks apart leggen, want dat levert meer op dan dat het *ad hoc* moet gebeuren wanneer ik kom.

En dan staat er in vers 3 van datzelfde hoofdstuk: “En wanneer ik aankom, dan zal ik hen, die jullie getoetst hebben, met brieven zenden, om jullie dankbaarheidsgave naar Jeruzalem weg te brengen.”

We hebben zojuist gezien dat Paulus spreekt van het evangelie van de voorhuid en het evangelie van de besnijdenis.

Het evangelie van de besnijdenis is dat God via de Messias Zijn koninkrijk op zou richten en dat via Israël de zegeningen tot de natiën zullen komen.

Dat is wat er in de toekomst gaat gebeuren.

De brief aan de Galaten is geschreven in de Handelingen-periode. In het boek Handelingen lees je dat het evangelie van de besnijdenis, het evangelie dat gepredikt werd tot dat volk, geen

ingang vond.

Het volk bekeerde zich niet en het licht ging langzaam maar zeker uit.

Wat je ziet in Handelingen, is dat de prediking onder de natiën, het evangelie van de voorhuid, steeds meer naar de voorgrond komt en steeds actueler wordt.

Paulus komt op het toneel.

Wat je ziet is dat de rollen worden omgedraaid.

Je las het eerder al in Handelingen 15, dat Petrus zegt: ‘De natiën worden door geloof gered en “wij geloven nu, dat wij op dezelfde wijze gered (behouden, zalig) worden, gelijk als zij”.’

Het is: ‘Zalig worden, net als zij.’

In plaats van: ‘Zij worden zalig, net als wij.’

De rollen worden echt omgedraaid en nu gaat de besnijdenis delen in de zegeningen van de natiën. Dat is geestelijk zo, maar hier wordt dat in het stoffelijke uitgedrukt.

Wat je leest in Handelingen en elders in de brieven, is dat die gemeente in Jeruzalem *verarmde*.

De ekklesia in Jeruzalem werd steeds armer en er moest dus geld ingezameld worden onder de natiën voor hen.

Rijkdom moest van de natiën komen tot het Joodse volk, in plaats van dat rijkdom via het Joodse volk naar de natiën zou komen.

Hier is dat het stoffelijke ... maar het stoffelijke is een beeld van het geestelijke.

Feitelijk zie je hier in één zin gebeuren wat we in het boek Handelingen beschreven vinden.

Het evangelie van de besnijdenis verdwijnt naar de achtergrond en het evangelie van de voorhuid komt op de voorgrond.

En het Joodse volk deelt nu in de zegeningen van de natiën, zonder onderscheid.

Jesaja 28:11 geeft aan: “Voorwaar, door mensen die een onverstaanbare taal spreken, en in een vreemde tongval zal tot dit volk spreken ...” [NBG51]

Een meer letterlijke vertaling zegt: “Want met belachelijken van lip en met een andere taal zal Hij tot dit volk spreken.” [SW]

De taal van het volk is Hebreeuws.

Het gedeelte in de Bijbel dat men ‘het Oude Testament’ noemt, is dan ook geschreven in het Hebreeuws.

Het ‘Nieuwe Testament’ daarentegen is geschreven in het Grieks. Wil een Jood kennismaken van de woorden van God, zoals die nu actueel zijn, dan moet hij dat doen door de kennis te vernemen van ‘belachelijke lippen’.

Wanneer “het evangelie van de genade van God” gepredikt wordt, dan is dat per definitie in een andere taal.

In het boek Handelingen zie je in het begin nog heel erg Israël op de voorgrond, de besnijdenis op de voorgrond, het koninkrijk op de voorgrond.

Maar: “Herstelt U in deze tijd het koninkrijk voor Israël?” zie je steeds meer naar de achtergrond verdwijnen.

Paulus, apostel van de natiën, komt ten tonele in Handelingen 9 en hij komt steeds meer op de voorgrond.

In het begin van de Handelingen-periode is het voornamelijk Petrus die op de voorgrond treedt, maar Petrus kom je aan het einde van Handelingen niet meer tegen, dan is het alleen nog maar Paulus.

Dat is allemaal illustratief voor wat er zou gebeuren in die periode, dat de boodschap van redding naar de natiën zou gaan.

In het begin zegt de Heer Jezus tegen de discipelen: ‘Blijf in Jeruzalem en wacht tot de geest uitgestort zal worden’.

Aan het einde is het Paulus, niet in Jeruzalem, maar in Rome.

Dus er vindt *een verschuiving* plaats.

Paulus komt steeds meer op de voorgrond en de twaalf verdwijnen naar de achtergrond.

Dat is wat in het boek Handelingen beschreven wordt, maar dat is ook wat je in zo’n korte opmerking geïllustreerd vindt: stoffelijke zaken zijn een beeld van de geestelijke.

Ook op geestelijk gebied verarmde dat Joodse volk en de natiën

ontvingen rijkdom. Rom.11:12

Nu hield Paulus collectes onder de natiën, om hen die uit Jeruzalem zijn te onderhouden: een illustratie van wat er in Handelingen gebeurt.

Huichelarij

En dan kom je bij Galaten 2:11:

“Maar toen Kefas naar Antiochië kwam, weerstond ik hem recht in zijn gezicht, omdat hij te bekritisieren was.”

Paulus beschrijft hier in de Galaten-brief een confrontatie tussen hem en Petrus.

Dat doet hij niet omdat hij zo nodig de vuile was buiten wilde hangen of afstand wil nemen van Petrus, maar omdat het een illustratie is van wat er hier onder die Galaten aan de hand was.

Antiochië was buiten het land, onder de natiën, om de terminologie aan te houden.

Wat gebeurde daar?

Je leest het antwoord in Galaten 2:12.

“Want voordat sommigen uit de kring van Jakobus kwamen, at hij samen met de natiën, maar toen zij kwamen, onttrok hij zich en zonderde zich af uit vrees voor hen die uit de besnijdenis waren.”

Petrus is dus in Antiochië, onder de natiën.

Hij had inmiddels geleerd dat niets onrein is, dat hij alles mocht eten.

In Handelingen 10, de geschiedenis met Cornelius, krijgt hij een visioen en dan zegt de Heer tegen hem: ‘Eet!’

Maar dan zegt Petrus: ‘Dat ga ik niet doen, want het is *onrein*.’

En dan zegt de Heer tegen hem: ‘Jij zou niets onrein noemen, wat *Ik* rein acht.’

Dat was voor Petrus de les dat zoiets als ‘onrein’ niet meer bestond en hij dus bij een heiden naar binnen mocht.

Petrus wist inmiddels meer.

Hij wist dat niets onrein was en dat illustreerde hij ook, want voordat sommigen uit de kring van Jakobus kwamen, at hij samen met de natiën.

Hij zat aan tafel met de natiën en hij at met hen, wat voor een Jood, die volgens de rituelen van de wet leeft, ondenkbaar is: dat mag niet.

Hij at samen met de natiën en dat was bij wet verboden voor een Jood, maar Petrus wist inmiddels dat die boodschap ‘over de datum’ was.

Dat mocht en kon inmiddels wel: dus hij at gewoon samen met de natiën.

Maar toen kwamen er Joodse gelovigen uit Jeruzalem in Antiochië, een delegatie.

En toen die gelovigen uit de kring van Jakobus, uit de ekklesia van Jeruzalem, uit Judea, gekomen waren, onttrok hij zich.

Op dat moment at Petrus niet meer met de natiën en zat hij niet meer gewoon aan tafel een ‘varkenshaasje’ te eten.

Petrus zonderde zich af, dat wordt tweemaal duidelijk gezegd.

Hij zonderde zich af van die heidenen, van de natiën.

Zijn motief staat er ook bij: “uit vrees voor hen die uit de besnijdenis waren”.

Dus hij vreesde zijn Joodse volksgenoten: dat die er een probleem mee hadden, dat hij met de natiën zou eten en dat hij wellicht op het matje geroepen zou worden.

Nu denk je misschien: ‘Maar dat waren toch mensen van de kring van Jakobus-gelovigen, die inmiddels wellicht beter zouden moeten weten?’

In Handelingen 21:20 staat dat er duizenden (letterlijk: tienduizenden) van de Joden gelovig zijn geworden.

Maar wat staat erachter: “zij waren allemaal voorvechters” – “ijveraars” zegt de Statenvertaling – “van de wet”.

Dus wat deden zij?

Ja, ze waren weliswaar gelovig geworden, alleen zij bleven wel

gewoon in de traditie staan, zij onderhielden de wet en de rituelen.

En in Galaten 2:12 lees je dan wat Petrus doet.

Hij is in Antiochië, hij eet met de natiën en als er dan een delegatie uit Jeruzalem komt, onttrekt hij zich en zondert hij zich weer af.

Dan gaat hij met Joden aan tafel zitten om te eten.

Petrus, die eerst een tafel met de heidenen deelde, deed dat niet meer toen de Joden kwamen.

Toen ging hij dus 'leven volgens de rituelen'.

Vers 13: "En ook de overige Joden huichelden met hem mee, zodat zelfs Barnabas meegeleid werd met hun huichelarij."

Dat zijn geen mis te verstane woorden.

Paulus had Barnabas blijkbaar hoog staan, maar hij zegt desalniettemin: het is gewoon huichelen.

Als je beter wéét en je gaat het tóch doen, dan ben je een huichelaar.

Nu ging Paulus zelf soms evenzogoed met de Joden aan tafel, dan at hij gewoon *kosjer* om hen te winnen.

Maar hier, in Galaten 2, is het motief anders.

Hier deed Petrus het "uit vrees voor hen die uit Jeruzalem waren" en ten overstaan van de heidenen.

Dat onderscheiden is belangrijk, want hier gaat het juist om.

De heidenen merkten het gedrag van Petrus, en de andere Joden die met Petrus meegingen, op.

Zij vonden het vreemd dat zij eerst bij hen aan tafel zaten en daarna ineens, bij wijze van spreken, 'een tafel verderop'.

Wat nu?

'Moeten wij dan ook volgens die rituelen gaan leven?', dat is natuurlijk de vraag die hierdoor bij de gelovigen uit de natiën werd opgeroepen.

Maar Paulus zegt: 'Het is *huichelarij*'.

Paulus ‘zet Petrus recht’

Galaten 2:14:

“Maar toen ik (Paulus) waarnam, dat zij geen correcte houding hebben tot de waarheid van het goede bericht, zei ik tegen Kefas, ten aanhoren van allen: Indien jij, die een Jood bent, als de natiën leeft en niet als een Jood, hoe kun jij dan de natiën dwingen te verjoodsen?”

Opvoeding, we weten hoe sterk dat is.

Als je ergens in opgevoed bent, dan heb je dat wellicht niet zomaar losgelaten.

Groepsdruk, ook altijd lastig, dat speelde natuurlijk allemaal.

De andere Joden huichelden allemaal mee en Paulus zegt dat zelfs Barnabas bijna meegetrokken werd.

Maar Paulus staat dan op, op het moment dat zij “geen correcte houding” hadden.

Het Griekse woord dat hier in de grondtekst staat is ‘*orthopodeō*’, dat heeft met ‘orthopedie’ te maken, een onderdeel van de geneeskunde dat zich bezighoudt met misvormingen en functiestoornissen door afwijkingen van skelet en spieren.

‘*orthopodeō*’ heeft vanuit het Grieks als woordopbouw ‘recht-voet-en’ en betekent ‘een juiste houding hebben’.

Een ‘*orthodontist*’ is iemand die je tanden rechtzet.

‘*Orthodox*’ is recht in de leer.

Paulus gaat iets rechtzetten, iets corrigeren.

Hij zegt dat “ze geen correcte houding hadden tot de waarheid van het evangelie”.

De waarheid van het evangelie, dat is het evangelie van Christus. Zo noemt Paulus dat in Galaten 1:6-7.

“Ik verwonder mij, dat jullie zó vlug worden overgebracht van datgene, wat jullie in de genade van Christus roept, tot een andersoortig goed bericht, dat niets anders is dan dat er sommigen zijn die jullie verontrusten en die het goede bericht van Christus willen vervormen.”

Door de houding van Petrus werden de gelovigen uit de natiën eveneens verontrust.

Het evangelie van de genade van God is dat de mens wordt gerechtvaardigd *door geloof alleen*.

En daarom zegt Paulus in Galaten 2:15-16:

“Wij, van nature Joden, en geen zondaars uit de natiën, weten echter, dat een mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken van de wet, maar alleen door het geloof van Christus Jezus. Ook wij geloven in Christus Jezus, opdat wij gerechtvaardigd zullen worden uit het geloof van Christus, en niet uit werken van de wet, want uit werken van de wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden.”

Dát is de waarheid van het evangelie.

Petrus wist inmiddels dat hij alles mocht eten, maar nu zonderde hij zich af.

Door zich te onttrekken en af te zonderen van de natiën, en zich met de Joden weer onder de wet en onder de rituelen te stellen, dwong hij als het ware de natiën zich te ‘verjoodsen’, om hierin zijn voorbeeld te volgen als ze zich bij hen aan zouden willen sluiten.

En dat is nu precies het hele onderwerp van de Galaten-brief.

Er waren predikers gekomen in de streek van Galatië en zij dwongen de Galaten zich te verjoodsen.

Maar Paulus zegt in Galaten 5:1-2:

“Voor de vrijheid maakt Christus ons vrij. Sta dan vast en laat je niet weer in het juk van slavernij vastzetten! Neem waar, ik, Paulus, zeg tegen jullie: In het geval dat jullie je laten besnijden, zal Christus jullie in niets baten.”

In Handelingen 15 werd dan ook gezegd: “Waarom beproeven jullie God door een juk op de nek van de leerlingen te plaatsen, dat noch onze vaders, noch wij sterk genoeg zijn om te dragen?”

Hoofdstuk 3 – Galaten 2:1-16

Dus die Judaïsten, die in Galatië predikten, dwongen de natiën zich te verjoodsen, maar Petrus doet in deze geschiedenis eigenlijk hetzelfde.

Hij gaf een totaal verkeerd voorbeeld en hij was niet de enige, want er waren er nog een aantal die met hem mee huichelden, zoals Paulus dat zegt.

Daar zal dus verwarring door zijn ontstaan.

Het illustreerde wat die predikers onder de Galaten verkondigden en daarom haalt Paulus dat aan als voorbeeld en is hij messcherp.

Ten aanhoren van allen wijst hij Petrus hier terecht.

Paulus ‘zet Petrus recht’, als een echte orthopeed.

Noten

¹ Aeon, Grieks: aiōn = een (wereld)tijdperk.

Gezonde Woorden

Woorden van mensen, hoe vroom ze ook klinken, zijn woorden van menselijke wijsheid en krachteloos. ^{1Kor.2:4}

Het Woord van God daarentegen is levend en krachtig, en daarom roept de Schrift ons ook op om gezonde woorden te gebruiken. ^{Heb.4:12; 2Tim.1:13} Zijn woorden vormen de gezonde leer die ons gezond maakt in het geloof. ^{Tit.2:1-2}

gezondewoorden.nl

© 2022 Gerard Oudijn, gezondewoorden.nl

Alle rechten voorbehouden

Bron studie: Oudijn, G. (2019). *De brief aan de Galaten*. Gezonde Woorden, <http://gezondewoorden.nl/series/de-brief-aan-de-galaten-%f0%9f%94%88/>

In samenwerking met:

Stichting Evangelie Om Niet

Het Evangelie spreekt van de ene God,
Die OM NIET alle mensen redt, verzoent,
levend maakt en rechtvaardigt!

Gratis online boeken lezen, delen en downloaden

(publicaties zijn ook OM NIET als uitgave op papier verkrijgbaar)

Evangelieomniet.nl